अध्यस्त *p. p.* [अस्-क्त] 1 Placed upon or over. -2 Attributed, wrongly ascribed or supposed; as शुक्तौ रजतमध्यस्तम्, ब्रह्मणि जगदध्यस्तम् &c.

अध्यासः [अस्-घञ्] 1 False attribution, wrong supposition (मिथ्याज्ञानम्, अतस्मिंस्तद्बुद्धिः or अयथार्थानुभवः); स्मृतिरूपः परत्र पूर्वदृष्टावभासः; for full explanation see Ś. B. 8-22 and अध्यारोप also. -2 An appendage. -3 Putting down upon; पादाध्यासे शतं दमः Y. 2. 217.

अध्याक्रम् 1 U. 1 To fix upon, to occupy. -2 To attack.

अध्याक्रान्त *a.* Taken possession of, occupied; °ता वसतिरमुना Ś. 2. 15.

अध्याचरित *a.* used शय्यासनेऽध्याचरिते श्रेयसा न समाविशेत् Ms. 2. 119.

अध्यात्म *a.* [आत्मनः संबद्धं, आत्मनि अधिकृतं वा] Belonging to self or person; concerning an individual. **-त्मम्** *ind.* [आत्मानमधिकृत्य] Concerning self. **-त्मम्** The supreme spirit (manifested as the individual self) or the relation between the supreme and the individual soul; अक्षरं ब्रह्म परमं स्वभावोऽध्यात्ममुच्यते Bg. 8. 3 (स्वस्यैव ब्रह्मण एवांशतया जीवस्वरूपेण भावो भवनं स एव आत्मानं देहमधिकृत्य भोक्तृत्वेन वर्तमानोऽध्यात्मशब्देनोच्यते Śrīdhara) 'Brahman is the supreme, the indestructible; its manifestation (as an individual self) is अध्यात्म' -Telang's Bhagavadgītā; **-त्मन्** 1 Egotism; कर्माण्यध्यात्मना रुद्रे यदहं ममता क्रिया Bhāg. 7. 12. 29. -2 Wind; स्पर्शमध्यात्मनि त्वचम् Bhāg. 7. 12. 27. °चेतसा Bg. 3. 30. -**Comp.** **-ज्ञानम्-विद्या** knowledge of the supreme spirit or आत्मन्, theosophical or metaphysical knowledge (the doctrines taught by the Upaniṣads &c.); °विद्या विद्यानां वादः प्रवदतामहम् Bg. 10. 32 (अध्यात्मविद्या न्यायवैशेषिकमते देहभिन्नत्वेन, सांख्यादिमते प्रकृतिभिन्नत्वेन आत्मनः स्वरूपादिप्रतिपादिका, वेदान्तिमते तु ब्रह्माभिन्नत्वेन इति भेदः; सर्वेषां मतेऽपि आत्मतत्त्वज्ञानरूपत्वात्तस्या अध्यात्मविद्यात्वम्). त्रयीं विग्रहवत्येव सममध्यात्मविद्यया M. 1. 14; **-दृश्-विद्** *n.* [अध्यात्मं पश्यति वेत्ति वा] one proficient in this knowledge; न ह्यनध्यात्मवित्कश्चित् क्रियाफलमुपाश्नुते Ms. 6. 82. **-योगः** [आत्मानं क्षेत्रज्ञमधिकृत्य योगः] concentration of the mind on the Atman drawing it off from all objects of sense. **-रति** *a.* [स. ब.] one who delights in the contemplation of the supreme spirit; अध्यात्मरतिरासीनो निरपेक्षो निरामिषः । आत्मनैव सहायेन सुखार्थी विचरेदिह ॥ Ms. 6. 49. **-रामायणम्** N. of a Rāmāyaṇa which treats of the relation between the supreme and the individual soul, while it narrates Rāma's story. It forms part of the Brahmāṇḍa Purāṇa.

अध्यात्मिक *a.* (**-की** *f.*) Relating to अध्यात्म.

अध्यापक-पनम्, अध्याय See under अधी.

अध्यारुह् 1 P. 1 to ascend, mount; विष्णुपदं द्वितीयमध्यारुरोहेव रजश्छलेन R. 16. 28; (fig.) to gain ascendancy over, domineer or lord it over; लतेव विटपकानध्यारोहति K. 105; बुद्धिहीनोऽप्युच्छ्रितोऽपि भूभृत् परैरध्यारुह्यमाणमात्मानं न चेतयते Dk. 154. -*Caus.* [-रोहयति] 1 To cause to ascend, mount or sit in. -2 (-रोपयति) (*a*) To place one in, entrust or appoint to; to cause, produce, bring about; कुसुमायुधस्य दुर्जयतामध्यारोपयन्ती K. 148; कस्य न बन्धुत्वमध्यारोपयसि 202. (*b*) To attribute falsely; दोषानपि गुणपक्षमध्यारोपयद्भिः K. 108 (falsely) representing even vices as virtues. (*c*) To overdo, exaggerate.

अध्यारूढ *p. p.* 1 Mounted, ascended. -2 Raised above, elevated. -3 Above, superior to, more than (with instr.); below, inferior; ततोऽध्यारूढानां पदमसुजनद्वेषजननम् Mu. 5. 12 of those in high office; आयुधपरिग्रहं यावदध्यारूढो दुर्योगः U. 6 my insolence went the length of taking up arms.

अध्यारोपः 1 Raising, elevating &c. -2 (In Vedānta Phil.) Act of attributing falsely or through mistake; erroneously attributing the properties of one thing to another; considering through mistake a rope (which is not really a serpent) to be a serpent, or considering Brahman (which is not really the material world) to be the material world; असर्पभूतरज्जौ सर्पारोपवत्, अजगद्रूपे ब्रह्मणि जगद्रूपारोपवत्, वस्तुनि अवस्त्वारोपोऽध्यारोपः Vedāntasāra. -3 Erroneous knowledge.

अध्यारोपणम् 1 Raising &c.; अलीक° K. 222, 108. -2 Sowing (seed).

अध्यारोपित *p. p.* Falsely attributed or supposed; hyperbolical.

अध्यावापः [अधि-आ-वप्-घञ्] 1 Act of sowing or scattering (seed &c.). -2 [आधारे घञ्] A field wherein seed &c. is sown.

अध्यावाहनिकम् [अध्यावाहनं पितृगृहात्पतिगृहगमनम्, तत्काले लब्धम्; लब्धार्थे ठन्] One of the six kinds of स्त्रीधन or woman's property, the property which she receives when leaving her father's house for her husband's; Ms. 9. 194. यत् पुनर्लभते नारी नीयमाना तु पैतृकात् (गृहात्)। अध्यावाहनिकं नाम स्त्रीधनं परिकीर्तितम् ॥

अध्याशयः (उत्कृष्टः आशयः कर्णिकाख्यः) the pericarp; अध्याशयो वा स्फुटपुण्डरीकं पुराधिराजं तदलञ्चकार । Bu. Ch. 1. 9. the commentator explains the word also as 'Jīva' अधि प्रधानभूत आशेते निवसति शरीर इत्यध्याशयो जीवः ।

अध्यास् 2 A. 1 (*a*) To lie down, settle upon; occupy, dwell in (as a seat or habitation); seat oneself in or upon, enter upon, get into (as a path &c.) (with acc. of place); त्वरिततरमध्यास्यतामियं वनस्थली K. 28; 36, 40; पर्णशालामध्यास्य R. 1. 95; द्वितीयमाश्रममध्यासितुं समयः V. 5; द्वारदेशमध्यास्ते Dk. 3 is waiting at the door; R. 2. 17; 4. 74; 6. 10; 12. 85; 13. 22, 76; 15. 93; Me. 78; Bk. 1. 5; Ms. 7. 77; अये सिंहासनमध्यास्ते वृषलः Mu. 3; भगवत्या प्राश्निकपदमध्यासितव्यम् M. 1 occupy the seat of judge, accept the office of judge. (*b*) To take possession of, grasp, seize; धेन्वा तदध्यासितकातराक्ष्या R. 2. 52 with eyes tremulous on account of her being seized by him (अध्यासितम् = आक्रमणम्). (*c*) To resort to,